

**Föreningen
Kultur och Miljö
i Falun**

Falu kommun

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

791 83 FALUN

***Livsmedelshandel vid Hanröleden, fastigheten Gruvbron 2, yttrande
över granskningshandling***

Föreningen Kultur och Miljö i Falun har tagit del av granskningshandlingarna avseende föreslagen COOP- etablering på rubricerade fastighet. Vår starkt kritiska inställning, enligt yttrande 2015-12-13, kvarstår och förtydligas nedan.

Det aktuella planområdet är av riksintresse för kulturmiljön och Världsarvet på grund av den nära lokaliseringen till Falu gruva med dess utbredda slagghögar och lämningar från en svunnen industriepok. Slagghögarna har historiskt präglat platsen och tillhör riksintressets värdebärare. I anslutning till planområdet finns den största och äldsta slaggvarpen i Falun. En ny stor byggnad med tillhörande parkering och inlastningszon kommer ofelbart att påverka och förstöra miljöns upplevelsevärde och förståelsen för den tidigare gruvdriften.

Hela Världsarvet baserar sig på ett bevarande av landskapet runt Falun och i synnerhet lämningarna från brytning och produktion vid gruvan. Ska Världsarvet kunna fortleva måste arvets OUV:er säkerställas.

Närområdets befintliga bebyggelse i öster är småskalig och väl anpassad till slaggvarpar och rostugnar. En ny stor byggnad avviker från småskaligheten i detta närområde och påverkar på så sätt möjligheterna att över tid förstå de kulturhistoriska sambanden.

En modern livsmedelshall anser vi inte passar in i denna kulturhistoriska miljö trots arkitektoniska ambitioner avseende själva byggnadens utformning!

HUI / COOP:s konsekvensanalys är alltför optimistisk vad avser befolkningstillväxt och köpkraftsökning i centrala Falun. Ökat bostadsbyggande i centrum kommer endast marginellt att påverka omsättningen i befintliga två dagligvarubutiker (varav den ena redan gått i konkurs pga en trafikomläggning). Det är av allra största vikt att sådana butiker kan fortleva, och helst utökas, både för centrumets äldre befolkning och för bibehållande av en levande centrumhandel men man balanserar på en skör tråd. Det är befängt att tro att äldre boende på t ex Promenaden och Daljunkaregatan skulle ta sig upp till gruvrondellen för att handla. Visserligen får boende i delar av G:a Herrgården det närmare till den nya butiken men det är trots allt en relativt liten stadsdel i Falun.

Vi vurnar för fler mindre dagligvarubutiker i Falu centrum och i befolkningstäta villa/bostadsområden i stället för en ny stor livsmedelshall!

De stora områdena för tillväxt finns utanför stadskärnan. Några exempel:

För närvarande pågår planering för ett ytterligare stort villaområde i

Slättaskogen nordväst om Faluns centrum för köpstarka barnfamiljer. Risken vid en COOP-etablering är att befintlig ICA Slätta-butiks omsättning minskar i sådan omfattning att verksamheten måste upphöra till förfång för 1000-tals kringboende som har butiken på bekvämt gångavstånd.

Ett annat stort bostadsområde där utbyggnad kontinuerligt sker ligger sydväst om Falun men där finns redan en stormarknad i form av CityGross. Det stora bostadsområdet Britsarvet har i dag tre stora livsmedelsbutiker som troligtvis alla hankar sig fram omsättningsmässigt.

HUI:s bedömning att COOP-etableringen kan ske utan att butiken behöver ta omsättning från de befintliga dagligvarubutikerna i primärt upptagningsområde delar inte föreningen. Tvärt om tror vi att flera konkurser kan komma att ske redan under COOP-butikens första driftsår. Analysen, som utfördes i slutet av 2014, tar vidare inte hänsyn till den omfattande arbetspendlingen till Borlänge och möjligheterna till handel i Södra Backa-området.

Ser man historiskt på kooperationens förmåga att tilhandahålla långsiktig verksamhet i Falun är tilltron låg. Flera stora och små etableringar har provats under årens lopp och för dagen återstår endast en COOP-butik på Kvarnberget. På medellång sikt finns sannolikt risk för ytterligare en tomställd livsmedelshall i Faluns ytterområde (jfr Lidl på Kopparvägen) samtidigt som mängder av skyltfönster i Falu centrum gapar tomma.

Föreningen Kultur och Miljö i Falun hemställer att Falu kommun

- omgående avbryter aktuellt planarbete för fastigheten Gruvbron 2
- upptar förhandling med COOP om förvärv av fastigheten
- efter förvärv upphandlar och genomför rivning av f d DD-huset
- genom planändring anpassar området till en del av världsarvet Falu gruva i samråd med Dalarnas Museum , Gruvan och övriga kulturintressenter
- i samarbete med Trafikverket anlägger en gångbro för oskyddade trafikanter över E16 för bättre anslutning mellan Falu centrum och gruvområdet.

Falun dag som ovan

För Kultur och Miljös styrelse

Jan-Ola Nyström

Ordförande

Föreningens postadress: Hagagatan 14, 791 33 Falun